

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана

« » » - 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія соціологічного дослідження

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціальні технології»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Андрій ГОРБАЧИК

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник(и): Андрій ГОРБАЧИК, к.ф.-м.н., доцент, професор кафедри методології та методів соціологічних досліджень.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

Микола СИДОРОВ

Протокол № 14 від «30» 06 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року № 8

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни** – ознайомити студентів з основними поняттями сучасної методології соціологічного дослідження, етапами проведення соціологічних досліджень різного типу, специфікою планування кожного з етапів дослідження та особливостями роботи дослідника та/або дослідницького колективу на кожному з етапів. Студенти отримають навички планування соціологічних досліджень різного типу. Приділяється також увага етичним проблемам, що можуть виникати при проведенні соціальних досліджень, а також питанням підготовки публікацій та презентацій за результатами досліджень.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:** студенти мають бути знайомі з основними поняттями методів збирання та аналізу даних в кількісних та якісних соціологічних дослідженнях, ознайомлені з базовими поняттями вибіркового методу та володіти практичними навичками самостійної роботи з персональним комп'ютером.

3. **Анотація навчальної дисципліни:**

Вивчення дисципліни спрямовано на отримання студентами знань, навичок та компетенцій, необхідних для розуміння методологічних особливостей та пізнавальних обмежень соціальних досліджень, для планування соціологічних досліджень різного типу (зокрема, виконаних із застосуванням як кількісних так і якісних методів), для організації власної роботи (або роботи дослідницького колективу) на кожному етапі дослідження, для підготовки звітних документів або публікацій/презентацій за результатами соціологічного дослідження.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- Ознайомити з основними методологічними особливостями соціологічних досліджень
- Представити систему понять сучасної методології соціологічних досліджень
- Представити діяльність дослідника на всіх основних етапах соціологічного дослідження
- Навчити планувати соціологічне дослідження та складати дослідницькі пропозиції
- Ознайомити з основними етичними проблемами соціологічних досліджень
- Навчити готувати публікації та презентації за результатами соціологічних досліджень

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. (ЗК01)
- Здатність самостійно планувати, організовувати та проводити соціологічне дослідження (СК05)
- Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога (СК08)

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Методологічна специфіка та пізнавальні обмеження соціологічного дослідження.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота	15
1.2	Система понять сучасної методології соціологічних досліджень.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота	20
1.3	Процедури та методи діяльності дослідника (дослідницького колективу) на всіх основних етапах соціологічного дослідження.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота	15
2.1	Базові навички роботи на всіх основних етапах соціологічного дослідження.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Практичне завдання	20
2.2	Враховувати питання етики дослідження при плануванні та проведенні соціологічного дослідження.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Контрольна робота, практичне завдання	10
2.3	Готувати публікації та презентації за результатами соціологічних досліджень.	Лекція, практичні заняття, самостійна робота	Практичне завдання	20

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3
Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі (PH03)	+	+		+	+	
Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач (PH04)	+	+	+			
Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач (PH06)			+	+		+
Вміти розробляти програму соціологічного дослідження (PH09)	+	+	+		+	+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів:**

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота 1 за темами 1-6, PH1.1, PH1.2, PH1.3, PH2.1 – 6 балів / 10 балів
2. Контрольна робота 2 за темами 7- 11, PH1.2, PH1.3, PH2.1, PH2.2 – 9 балів / 15 балів
3. Виконання завдань та виступи на практичних заняттях за темами 1-12, PH1.1, PH1.2, PH1.3, PH2.1, PH2.2, PH2.3 – 21 бал / 35 балів

- підсумкове оцінювання – іспит: PH1.1, PH1.2, PH1.3, PH2.1, PH2.2

- умови допуску до підсумкового оцінювання:

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів за критично-розсудковий мінімум – 36 балів для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне написання контрольних робіт та виконання невиконаних завдань практичних занять.

7.2 **Організація оцінювання:**

1. Контрольна робота 1 за темами 1-6, PH1.1, PH1.2, PH1.3, PH2.1 – після теми 6
2. Контрольна робота 2 за темами 7- 11, PH1.2, PH1.3, PH2.1, PH2.2 – після теми 11
3. Виконання завдань та виступи на практичних заняттях за темами 1-12, PH1.1, PH1.2, PH1.3, PH2.1, PH2.2, PH2.3 – протягом семестру

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

Номер та назва теми	Кількість годин		
	Лекційні	Практичні	Самостійна робота
1. Наукові засади соціологічного дослідження.	2	2	4
2. Соціологічне дослідження як процес: огляд основних етапів. Структура програми соціологічного дослідження та пропозиції дослідження.	4	4	8
3. Роль теорії в соціологічному дослідженні.	2	2	4
4. Вибір теми дослідження. Вивчення літератури. Проблема, об'єкт, предмет дослідження.	2	2	4
5. Дослідницьке питання та дослідницькі гіпотези.	2	2	4
6. Дизайн дослідження.	4	4	8
7. Планування збирання даних.	2	2	4
8. Вимірювання змінних. Валідність та надійність вимірювання.	4	4	8
9. Логіка вибіркового методу.	2	2	4
10. Аналіз даних: кількісних та якісних. Огляд методів	4	6	10
11. Етичні проблеми соціологічного дослідження	2	4	6
12. Підготовка публікацій за результатами досліджень. Презентація результатів дослідження.	4	6	12
Всього	34	40	76

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – 34 год.

Практичні заняття – 40 год.

Самостійна робота – 76 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна

- Браймен А., Белл Э. Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес — Х.: Изд-во Гуманитарный Центр, 2012. —776 с. – сс. 31-155, 633-672, 700-742
- Малхотра Н.К. Маркетинговые исследования. Практическое руководство.- М.: Издательский дом «Вильямс», 2002.- 960 с. - сс. 25-314
- Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження. Курс лекцій. Навч. посібн. – К.: Наукова думка, 1996. – 276 с. - сс. 11-36, 237-257
- Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування.- Видавничий дім «Києво-Могилянська Академія», 2017.- 342 с. – сс. 11-8, 315-332
- Babbie E. The Practice of Social Research. - Wadsworth, Cengage Learning, 2010.- 625 p. – pp. 2-159, 187-228

Додаткова

- Мангейм Дж.Б., Рич Р.К. Политология. Методы исследования – М.: Издательство “Весь Мир”, 1997. – 544 с. – сс. 18-151, 501-512

- Bhattacharjee Anol, Social Science Research: Principles, Methods, and Practices, 2012.- 149 p. - http://scholarcommons.usf.edu/oa_textbooks/3/ - pp. 1-142
- Kumar R. Research methodology: A step-by-step guide for beginners.- SAGE, 2012.- 432 p. – pp. 22-69, 86-94, 197-217

10. Додаткові ресурси:

- А.П.Горбачик Наукові засади емпіричного соціологічного дослідження <https://youtu.be/phKKI69qkAM>
- А.П.Горбачик Дизайн дослідження https://youtu.be/n_aUTDMFvK0
- А.П.Горбачик Валідність та надійність вимірювання. Логіка вибіркового методу. Етичні проблеми дослідження <https://youtu.be/d8q08ng-jJ8>
- А.П.Горбачик Вибір теми дослідження. Вивчення літератури. Проблема, об'єкт, предмет дослідження <https://youtu.be/CjVld01vGRY>
- А.П.Горбачик Дослідницьке питання та дослідницькі гіпотези <https://youtu.be/uMcxVA417-M>